

INGLIZ TILI O'RGANISH METODLARI

*Elmurodova Sevinch Dilshod qizi**Samarqand davlat chet tillari instituti talabasi**Zubaydova Nilufar Ne'matullayevna**Samarqand davlat chet tillari instituti o'qituvchisi*

Abstrakt: Ingliz tili o'rganish usullari barcha insonlarga qulay va oson ravishda o'rganishga yordam beradi. Bu metodlar bir emas bir nechta tillarni parallel ravishda o'rganishga katta hissa qo'shadi. Hozirgi zamonda ko'p tillarni bilish bizga har taraflama yengilliklar beradi va ko'p tillarni biluvchi insonlar polyglot deb ataladi.

Kalit so'zlar: Inglizcha so'z boyligini oshirish, ingliz tilida tinglash amaliyoti, ingliz tilida gapirish amaliyoti, ingliz tili grammatikasi bo'yicha maslahatlar, ingliz tili uchun ilovalar, ingliz tilini rivojlantirish uchun o'qish, tovushlarni to'g'ri aytish amaliyoti, ingliz tilida muloqot qilish amaliyoti, ingliz tilida ravon gaplashish ko'nikmalari.

Chet tillarni o'rganish zamonaviy dunyoda katta ahamiyatga ega. Bu jarayon ko'nikmalarni rivojlantirish, yangi madaniyatlarni tushunish va kommunikativ qobiliyatlarni kengaytirishga yordam beradi. O'rganish metodlari har bir insonning ehtiyojlari va imkoniyatlariga qarab turlicha bo'lishi mumkin. Quyidagi iqtiboslar chet tillarni o'rganish borasida ko'p tildan foydalanuvchilar va tilshunoslar tomonidan berilgan chuqur fikrlarni aks ettiradi:

Frank Smitning so'zlariga ko'ra, "Yangi tilni o'rganish — bu shu til jamiyatining bir qismiga aylanib, yangi dunyo eshiklarini ochishdir." Til faqatgina so'zlar jamlanmasi emas, u ma'lum bir madaniyat va tarixning boyligini anglatadi, deb hisoblanadi. Noam Chomsky tilni bir butun jamiyatning umumiy tarixi, madaniyati va urf-odatlarini o'z ichiga olgan boylik deb ta'riflaydi, bu esa o'ziga xos birlik va an'ana timsolidir.. Flora Lyuis esa "Yangi til o'rganish bu oddiy so'zlarni bilish emas, balki narsalarni o'ziga xos fikr bilan ko'rish usulidir," deb ta'kidlaydi. Bu tilni o'rganishning oddiy bilim emas, balki yangi dunyoqarash olib kelishini ko'rsatadi. Ushbu iqtiboslar til o'rganish jarayonining nafaqat bilim, balki madaniy dunyoqarashni kengaytirishdagi ahamiyatini ham yoritadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev chet tillarini o'rganish haqida quyidagilarni aytib o'tganlar :

Chet tilini o'rganish - yangi dunyolar eshigini ochishdir, chunki bu nafaqat kommunikatsiya, balki madaniyatlararo tushunishni ham rivojlantiradi. Til o'rgatish jarayoni murakkab bo'lishi mumkin, ammo u har bir o'rganuvchiga yangi imkoniyatlar va do'stlik rishtalarini ochadi. Har bir o'rganilgan so'z va ibora bizni kengroq dunyo bilan bog'laydi va har xil madaniyatlarni yaqinlashtiradi. Chet tilini o'rganish bilan inson o'z o'quv va ma'naviy salohiyatini oshiradi, bu esa kelajak uchun muhim poydevor bo'lib xizmat qiladi. Til o'rganish insonning nafaqat bilimini, balki hayotga bo'lgan qarashini ham boyitadi, uni kengroq dunyoqarash egasiga aylantiradi.

Hozirgi kunda o'qituvchilar tomonidan quyidagi metodlar orqali chet tillari o'qitilmoqda :

1. Grammatik qoidalar va shu birga lugʻat yodlash - bizga grammatika ingliz tilida qoidalariga muvofiq gapirish va yozishni oʻrgatadi. Soʻzning qaysi oʻrinda qanday maʼno berayotganini oʻrgatadi. Yangi soʻzlarni har kuni yodlab kundalik hayotda qoʻllab turish doimiy xotirada saqlanib qolishiga sabab boʻladi.

2. Koʻrish orqali oʻrganish - hozirgi kunda koʻp sonli oʻqituvchilar xususan, IELTS imtihonidan avval yuqori natijalarga erishgan til oʻrganuvchilar inglizcha film, musiqa, video hamda You Tube tarmogʻidagi ingliz tilidagi taglavhali podkastlarni tomosha qilishning sezilarli natija berishini taʼkidlab oʻtishgan (Ted Talk podkastlari hozirgi kunda millionlab insonlar tomonidan kuzatib boriladi)

3. Suhbat orqali oʻrganish - axborot texnologiyalari takomillashib borayotgan zamonda barcha qiyin tuyilgan imkonsiz ishlarning yechimi topilmoqda. Ingliz tilini ona tilisi boʻlgan millatlar bilan muloqotda boʻlib yaxshilasa nur ustiga aʼlo nur boʻladi. Mana hozirgi kunda turli xildagi ilovalar yaratilgan va bizga chet tilida suhbat qilishimizga beminnat yordam bera oladi (Duolingo, Ibrat farzandlari and so on).

Chet tilini oʻrganish - yangi dunyolar eshigini ochishdir, chunki bu nafaqat kommunikatsiya, balki madaniyatlararo tushunishni ham rivojlantiradi. Til oʻrgatish jarayoni murakkab boʻlishi mumkin, ammo u har bir oʻrganuvchiga yangi imkoniyatlar va doʻstlik rishtalarini ochadi. Har bir oʻrganilgan soʻz va ibora bizni kengroq dunyo bilan bogʻlaydi va har xil madaniyatlarni yaqinlashtiradi. Chet tilini oʻrganish bilan inson oʻz oʻquv va maʼnaviy salohiyatini oshiradi, bu esa kelajak uchun muhim poydevor boʻlib xizmat qiladi. Til oʻrganish insonning nafaqat bilimini, balki hayotga boʻlgan qarashini ham boyitadi, uni kengroq dunyoqarash egasiga aylantiradi. Yozuvchi Cisneros til oʻrganish haqida shunday deydi: "Boshqa tillarni oʻrganish bu - oʻzini yaxshiroq tushunish demakdir". Hamda bizga til oʻrganish qanchalik muhim ekanligini ham bildirib oʻtadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. "Learning and Teaching English: A Course for Teachers" – J. Harmer
2. "How to Teach English" – J. Harmer
4. "English as a Second Language: A Teaching and Learning Guide" – J. Wright
5. "Teaching English as a Foreign Language for Dummies" – Leslie C. D. de Vries
6. "The Cambridge Guide to Teaching English to Speakers of Other Languages" – Ronald Carter va David Nunan
7. "Techniques and Principles in Language Teaching" – Diane Larsen-Freeman
8. BBC Language (www.bbc.co.uk/languages)
9. Duolingo research sayti (research.duolingo.com)
10. Frank Smithning iqtibosi LCS maktabining "Our 20 Top Quotes about Language Learning"
11. Flora Lyuisning iqtibosi esa Language Trainers
12. Harvard language learning sayti (languageforlearning.gse.harvard.edu)
13. Shavkat Mirziyoyev nutqi